

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrť leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trístopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 93.

V Ljubljani, v soboto 25. aprila 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

O zemljiškem dolgu.

(Dalje.)

Nasproti temu je pa denar zelo premakljiv, v naši papirnati dóbi zelo lahek in po telegrafu se lahko na vsako stran sveta odpošlje. Kmet ne more za svoje zemljišče boljšega, gorkejšega in vlažnejega podnebja poiskati, da bi njegovo rodovitnost povikšal, denar se pa more, kakor bi trenil poslati tje, kjer prinaša največ obresti in pri tem se morajo od denarja, kar ga je doma ostalo, plačevati več obresti, zato ker je manj denarja na ponudbo.

Zemljišče je omejeno, kapital je pa neomejen. Zemljišče se sicer z delom in denarjem napravi rodovitnejše ali povekšati se ne dá niti za oral. Nasproti temu se pa more kapital neskončno pomnožiti. Deni 100 gld. v hranilnico ali posojilnico in puščaj obresti. Brez najmanjšega truda se bo teh 100 gld. v sto letih pomnožilo na kaci 10.000 gld. in v dve sto letih na en milijon. To je grozovito, to je protinatorno in s tem so obresti obsojene. Židovska Rothschildova družina ima kaci pet milijard ali pet tisoč milijonov premoženja. Ako bi imela tudi v prihodnje priložnost na take obresti svoj denar izposojevati, kot zdaj, bi v sto ali dvesto letih bilo Rothschildovo vse na svetu do zadnjega vinarja in do zadnje pedi zemlje. Pomisli še enkrat: ako deneš 100 gld. v posojilnico, se bo brez najmanjšega truda v dvesto letih narastel en milijon, ako pa kupiš za 100 gld. njivico, bo ta njivica, ako se ne bo obdelovala, čez dvesto let le 100 gld. vredna; ako se bo pa z največjo skrbjo obdelovala, bo morebiti še enkrat toliko vredna, to se pravi, bo še enkrat toliko pridelkov donašala kot jih zdaj donaša.

To je tista kapitalova dobrota, ktero nekteri tako zelo hvalijo. Kapital se v sto letih stokrat pomnoži in je zagadel tudi stokrat močnejši od zemljišča. In za oba naj bi bile enake pravice! Pustite volka k jagnjetu in dajte jagnjetu pravico

volka požreti, volku pa recite, da ne smé jagnjetu nič žalega storiti! Kdo se ne smeja? Kedar bo tudi zemljišče v sto letih stokrat rodovitnejše, tačas naj se pa le dolg dela. To se bo pa zgodilo o svetem nikoli.

Idimo dalje. Kmet ne more prisiliti zemljišča, da bi mu toliko in toliko pridelkov donašalo. Pride slaba letina in še seme se ne povrne, prikaže se nesreča v hlevu in priredel je za pet let pri kraji. Kapital pa ne pozná nesreče, ne nevarnosti; ako je še tako slaba letina, ako kmet ni čisto nič pridelal, obresti morajo biti plačane. Hranilnice in posojilnice ne poznajo in ne smejo poznati usmiljenja, vedno množé se kapital jih drvi brez prenehanja in brez ozira naprej. Obresti naraščajo noč in dan, v delavnikih in praznikih, v slabih in dobrih letinah. Zato mora zadolženi kmet noč in dan delati za kapital, zato si mora v delavnikih in praznikih pritrgovati, da nekoliko ustreže nikdar sitemu kapitalu. Veudar si v slabi letini ne more toliko pritrirati, da bi obresti plačal. Kaj se zgodi? Obresti se pripišejo dolgu ali pa se mora za obresti z nova na posodo vzeti. Na vsak način se mora dolg pomnožiti; zato se pravi, dolg se sam dela.

Kedar je dobra letina, se obresti že plačajo. Ali tudi v dobri letini je zadolžen kmet popolnem v upnikovi oblasti. Vsak dan lahko upnik kapital odpové. Odpoved je meč, ki visi nad glavo ubozega kmeta, vsak trenutek lahko nanj pade in ga smrtno ali vsaj hudo rani. Kedar kmet nov dolg dela, laglje in ceneje na posodo dóbi in sicer zato, ker že dalj časa vé, da bo treba na posodo vzeti, zato ima priložnost premisliti in poprašati, kje bi bilo ceneje in tudi zato, ker vsak raje posodi onemu, ki do zdaj še ni bil zadolžen. Odpoved pa navadno kar naenkrat pride, ko kmet ni pripravljen. Treba je del zemljišča odprodati in sicer prav po ceni kacemu zemljiškemu barantaču, ki le na očitni dražbi ali pri posestnikovi zadregi kupuje. Največkrat se pa v tem slučaju nov dolg napravi, ker kmet ne mora zemljišča kosati, ali pa ker upniki, ki so v gruntnih bukvah zapisani, ne privolijo. Ali z nepravilanjem novega dolga je križ. Vsakdo vé, da

mora kmet denar imeti in marsikomu se dozdeva, da bi posojilo ne bilo popolnem varno, zato se stavijo velike obresti in neznosni pogoji. Ako pa kmet ne more niti od zemljišča kaj odprodati, niti na posodo dóbiti, se pa boben oglasi.

Upnik bi kapitala, posojenega na zemljišči ne smel nikdar odpovedati, kajti odpoved je v popolnem nasprotji z zemljiščem. Trgovcu ali rokodelcu se dolg more in smé odpovedati. N. pr. trgovcu, ki gré v Trst po blago, manjka 1000 gld., ki jih na posodo vzame; čez pol leta prodá blago in ves kapital ima nazaj in dolg lahko plača. Mizar „zlic-tira“ vse mizarsko delo pri novem šolskem poslopji, pa nima denarja za les; dóbi na posodo, napravi pri poslopji, kar je treba in v nekaj mesecih dóbi zasluženó plačilo, s katerim more posojilo vrniti. Kmet bi si rad spomladi prascev kupil pa nima denarjev; sosed mu posodi, rekoč, tū imaš za dva para prascev, en par jih boš na zimo doma zaklal, en par pa prodal in iz tega meni vrnil, kar sem ti posodil. V tem slučaju pravimo, da so trgovec, mizar in kmet dóbili denar na kredit. Kredit se pravi po naše zaupanje; toraj, jaz ti dam na kredit, se pravi toliko kakor, jaz ti toliko-le zaupam, ker se zanesem na tvojo poštenost, da mi boš vrnil, kredit more biti tedaj le oseben. Kredit je v obče opravičen in potreben.

Vse drugače je pa z zemljiškim dolgom. N. pr. jaz imam lepo njivo, ki je vredna 1000 gld. in na to njivo vzamem 500 gld. na posodo. Zdaj pa vprašam, kedaj bo tisto leto, da bom toliko pridelal na tej njivi, da bom dolg plačal? Nikdar, in zato se mi tudi dolg ne smé nikdar odpovedati. Posojilo pa, ki se smé odpovedati, ni zemljiški dolg, ampak zemljiška renta, o kateri bomo pozneje govorili.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. aprila.

Notranje dežele.

Židovski listi nemški in madjarski si svoje predale že dalje časa polnijo z nagnjusnim obrekovanjem

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Nadalje mi g. nasprotnik očita, da si sam vgo-varjam, ko očitam pesniku panteističen fatalizem, a ob enem pravim, da pesnik daje Bogu postavó, češ, da ne more panteistu še na misel priti nauk ali postavó Bogu dajati, ker po panteističnih nazorih vlada svet neizprosén slep slučaj. Ali ni g. nasprotnik iz mojega dokazovanja toliko spoznal, da očitanje panteističnega fatalizma je naravno in logično sledilo iz onega stavka, ktere ga sem bil dokazal, da namreč Bog, ki potrebuje svéta ali nauka, ki je zmožen neprav delati, da tak bog ni pravi bog, ampak bog panteistov in fatalistov, recimo, ta bog je slepi usodni slučaj? Ravno zarad tega, ker pesnik Bogu svetuje ali postavó daje, dokazal sem, da s tem nevedé priznava panteistični fatalizem. In to očitanje ni li potem takem opravičeno? Naj ne išče g. nasprotnik prerekanja v

mojih besedah, pač pa pri pesniku, ki od ene strani veruje in priznava pravega Boga, z druge pa o pravem Bogu govori, kakor pristojá govoriti le o bogu panteistov. Vem tudi jaz, da bog panteistov si ne dá postav narekovati, a ravno tako tudi vem, da oni, ki pravemu Bogu hoče dajati postavó ali nauk, ga s tem indirektno taji.

Dalje mi očita g. nasprotnik, da sem posamezne verze izruval iz pesni, ter jih brez ozira na stik razlagal po namenu, ktere ga sem hotel doseči. Kako nevarno in krivično da je tako izruvanje, pokazati mi hoče v izgledu dveh mest, kteri je, izruvane iz sv. pisma, primeril: Mat. XXVII., 5: „in je šel (Judež) in se je z vrvjo obesil“, in pa Luk. X., 37: „idi in stori tudi ti tako!“ S tem hoče g. nasprotnik osmešiti in obsoditi moje kritikovanje „Človeka nikar!“? Res zlobno bi bilo od mene tako izruvanje pesnikovih besed; a v tem slučaju zdi se mi bolj zlobno ravnanje g. nasprotnika, ki hoče s takimi izgledi odvzeti moč moji kritiki. Kar se pa stika tiče, upam, ako se v prvem dodatku nisem dovolj nanj oziral, da sem dopolnil to gotovo v tem drugem dodatku.

Dalje očita mi g. nasprotnik, kako morem reči,

da je Bog pesnikovo postavó ali svét prelomil vstvaré pesnika: „Kedaj jo je prelomil?“ vpraša g. nasprotnik. „Takrat, ko je pesnika vstvaril, ergo sledi iz tega neovržno, da je g. Gregorčič dal Bogu zapoved ali „postavó“ predno (ali vsaj, vsaj takrat, ko) je bil vstvarjen, drugače — kdo ne razvidi? — bi bilo Bogu čisto nemogoče „vstvaré pesnika“, prelomiti njegovo zapoved in grešiti, kjer ni postavó, tam je greh absolutno nemogoč.“ Res, pravo modrovanje, recimo sofistika! Dobro vemo vsi, da pesnik ni bil, predno ga je Bog vstvaril, kakor nikdo izmed nas. A to postavóda-jalstvo Bogu si nimamo razlagati v najožjem pomenu; Bogu postavó dajati znači večkrat proti njegovi previdnosti godrnjati. Kolikokrat godrnjače proti volji Božji tako-le zavrնemo: Ti boš Bogu postavó dajal? Kdo si ti? In ako obsodimo ravnanje svojih viših, ali ne moramo slišati grajo: Kdo bo zapovedaval, ti ali jaz? Tako tudi postavó Bogu dajati, pomeni kakorkoli obsojati Božje ravnanje kot nepravo; ravnanje, ktero bi mu bili mi, ako bi bilo mogoče, že bili prepovedali ali zabranili, predno jo je vresničil. V tem slučaju se toraj sodi, kar je Bog že naredil, ne pa kar ima še le narediti

prvega in najbolj odličnega Jugoslavana **škofa Strossmayerja**. Črni ga kot sovražnika Madjarov, kot prekucuha in so mu nedavno celo z zaporom žugali ter da mu bodo škofijo odvzeli, kar samosilnim Madjarom prav radi verujemo. Takemu obrekovanju postavil se je pa hrvaški „Pozor“ nasproti in ga jako krepko zavrača. „Pozor“ pravi, da se je 70letni starček škof Strossmayer že zdavno vsi politiki odpovedal in edino le še za cerkev in narod živi. Ko bi Strossmayer res še politiko vganjal, ne delal bi je po zakotnih beznicah, kakor si morda nesramni obrekovalci njegovi domišljujejo, temveč bi prišel v deželni zbor, kjer se politika dela ter bi se ondi javno pred celim svetom pokazal, kakor je to delal poprej. Strossmayer sedaj ne dela družega, kakor da svojemu narodu kolikor še ravno more, dobrote skazuje duševne in gmotne. Kedar bo videl, da mu od te strani žuga nevarnost, tedaj, pravi „Pozor“ prišel bo zopet v zbornico, kjer bo povzdignil svoj glas na obrambo sv. vere in hrvaškega naroda. In če bi bil na smrtni postelji, dal bi se v takem slučaju tje kaj prinešti, da narod, za katerega je ves čas delal in živel, kteremu je tolikanj krasnih spominkov postavil, kteremu je svoje premoženje žrtvoval, sliši njegov glas v obrambo sv. cerkve in pravice hrvaškega naroda. V kljubu temu ga pa madjarski časnikarski židje strastno napadajo. No, nič ne dé, saj je znano, da ni najslabši sad, katerega se sršenje lotijo.

„Politik“ ima, kakor pravi, iz jako dobrega vira telegram iz Dunaja, po katerem bodo **deželni zbori** letos še le v poslednjih mesecih leta zborovali, ker bo imel državni zbor prednost. Meseca septembra, pravijo, da se bo sešel novi državni zbor, da sestavi adresu in dovrši volitve v delegacije, potem pa bode državni zbor prejenjal. Takoj na to prično delegacije svoje delovanje in za temi pridejo še le deželni zbori na vrsto. Pravo zasedanje državnega zbora pričelo se bo menda še le po novem letu, in zato se bodo davki za prve kvatre l. 1886 že meseca septembra dovolili.

Lienbacherjev predlog, da bi se konservativni Nemci od Slovanov ocepili, kedar bi bil kak predlog na dnevnem redu v državnem zboru, ki bi se Slovanstva dotikal, razpravljajo skoraj da vsi listi. „Reforma“ pravi, da je predlog neizpeljiv, ker Avstrija ni še prišla do tiste dobe, v kateri si bodo v državnem zboru edino le politične stranke nasprotovale in se o narodnostnih strankah nič več slišalo ne bo. Prav bi že bilo tako, ko bi kmalo prišla tista srečna doba, ko Slovani ne bodo nič več pritožbe imeli. Teh bi se bili že zdavnej lahko odkrižali, naj bi Nemci kaj več ljubezni do pravičnosti imeli. Tudi postavbe, ki nam naše pravice obetajo, imamo že zadosti dolgo; toda kaj nam pomagajo, ako jih imajo Nemci v rokah in jih po svoje zavijajo, kakor jim bolj prav kaže. Dokler bode pa to trajalo, tako dolgo se nam pač ni nadjati, da bi narodnostne stranke zginile iz državnega zbora in bi se le politične ondi borile. Za nas in našo reč je tudi popolno iste cene ali se ondi stranke le iz ene vrste v raznih barvah med seboj boré ali pa naj ostane kakor je sedaj, — le naj stranke poleg strankarstva ne pozabijo na zanemarjeno in opuščano naše narodno gospodarstvo. Tukaj se mora najpoprej pomagati in sicer hitro pomagati, ako si hočemo sploh državo ohraniti. Saj je znano, da je kmet najtrdnjeja in edina podpora dobrovrene države. Gorje ji, ako ta propade.

Levičarji izdali so svoj **volilni oklic**, ki je bil pa tak, da je državni pravdnik vse liste, ki so ga prinesli, kar od kraja pobral. Če se ne motimo, jih je bilo pet. Dotični oklic nima prav nič novega, temveč so levičarji vse stare in omlačene fraze iz vseh kotov državnega zbora pobrali in so jih svojim volilcem ravno tisti dan na mizo postavili mislili, kakor je imel na Dunaji presvitli cesar prestolni govor. To so liberalci nalašč naredili, ker jih tudi

k prestolnemu govoru ni bilo, kar jih je prav zagrizenih. Po tej demonstraciji mislili so samemu cesarju nasprotovati, češ, saj ni tako, kakor se v prestolnem govoru naglašja, temveč tak-le položaj je v Avstriji, kakor ga naš volilni oklic Vam kaže. To je bil prvi slučaj, da je kaka stranka izdala volilni oklic, dokler še dosednji državni zbor ni bil razpuščen. S tem so si pa levičarji več škodovali, kakor bodo v bodočih šestih letih sploh popraviti zamogli. Tej stranki je pri nas odzvonilo, skoraj bi smeli trditi, da se bode vlada v Avstriji pred samim Slovanom izročila, kakor pa levičarjem, ki so se drznili cesarju samemu kljubovati, kar pa se vé da se ne bo zgodilo niti prvo niti drugo. Iz tega bo pač presvitli cesar spoznal, kakošne zveste podanike da ima med ljudmi, ki se z nekim ponosom prištevajo pruskim Nemcem — v Avstriji! Konservativni Nemci tako postopanje sploh in enoglasno obsojajo.

Tako popolnoma pogorela ni še kmalo kaka stranka kakor **fakcijsni liberalci** ali levičarji v državnem zboru. Do 23. t. m. nadjali so se več ali manj, da se bo presvitli cesar Taaffevega gospodarstva naveličal ter zopet domislil časov, kedar so oni narode ožemali in jih bo zopet poklical na krmilo. Herbst in Plenner, bila sta moža po njihovih mislih, ki naj bi Mozesu in Aronu podobna avstrijske narode iz narodno gospodarske revščine peljala v obljubljeni deželo bogastva in blagostanja. Presvitli cesar je pa na veliko žalost levičarjev korake odobrila, s kterimi je v teku šestih let grof Taaffe vodil avstrijsko politiko in se mu je še celo zahvalil za njo, ob enem pa željo izrazil, da naj le še nadaljuje, kar je pričel, in božji blagoslov neprecenljivega miru nam ne bo izostal. V celem prestolnem govoru se prav nič ne sliši o kaki spremembi vladnega zistema! Vse sladke nade, kar so jih toraj Bismarkovi oboževalci imeli, šle so po vodi in tudi v državnem zboru nimajo upanja do veseleje prihodnosti, kajti kakor sedaj njihove delnice kažejo, bodo menda celo za 15 do 18 sedežev na zgubi memo sedaj. Prav se jim godi! Njihovi volilci bi najbolje storili, če bi jih kar od kraja na cedilu popustili ter pot pokazali tje kaj v Bismarkijo, ktera jim je tako mnogo bolj pri sreci, kakor pa naše cesarstvo. Takih zastopnikov, ki vedno le z Bismarkom žugajo, namesto da bi za blagor svojih volilcev skrbeli, v Avstriji ne potrebujemo in jih tudi rabiti ne moremo. Proč z njimi; na Nemško naj gredó, kamor jih srce vleče, mandate pri nas izročé naj pa drugim za našo državo vnetim možem!

Kakor daleč od Dunaja tam nekje v osrednji Aziji je Afganistan, kjer so se nedavni Afganci v jako urnem teku pred Rusi vadili, je vendar zaradi tega na **Dunajski borzi** žide nekaj strah tako preplašil, da je bilo joj! Vrednostni papirji, posebno pa kreditne akcije so tako padale, da je bilo videti, kakor bi se še le pod ničlo vstaviti mislile. Kaj pa je to družega za borzijance, če akcije padajo, v kterih ima vse svoje domišljeno premoženje, kakor napoved selitve — ne v Vöslau ali Baden poleg Dunaja, pač pak selitev preko Dunava na oni svet — Abrahama svojega pradedu gledat. Dunajski borsni židje se sicer jako malo brigajo za zemljepis, in svet onkraj Payerbacha ležeč komaj po imenu poznajo, tolikanj bolj jim je pa sedaj za Afganistan predlo. Dan na dan so skrbno poslušali na telegrame iz osrednje Azije dohajajoče, kako se afganski emir počuti, koliko Kozakov so Rusi več pred Afganistan postavili. V zvezi s tem strahom je tudi bankir Moric Weiss, o katerem smo nedavno pisali, da ga je zmanjkalo. Afganistanska telovadba Rusov in Afgancev spodbila mu je vrtoglavo stališče, na katerem je stal in ljudi goljufal. Akcije so jele zopet rasti, kajti v Afganistanu ni še tako strašno, kakor je bilo videti, borsni baroni so si pa oddahnili. Misli na selitev sicer niso še opustili, pač pa so kraj selitve spremenili. Namesto k Abrahamu selili se bodo v

Baden in Vöslau, kakor do sedaj vsako leto o poletni vrečini delajo. Sploh je Dunajska okolica o poletnem času bolj obljudljena deželi, kakor pa avstrijski pokrajini podobna, ker vse polno je ondi krivih nosov.

Načrt postavbe o preosnovi **ogerske zbornice magnatov** sprejel se je v spodnji zbornici z vsemi spremembami, kakor jih je zbornica magnatov želela in bo s tem menda konec vseh pustih razprav, ki so se od lanske jeseni pa do sedaj po vseh časopisih vlekle. Ni ga že bilo večega časopisa, v katerem bi ne bilo dan na dan po metre dolgih člankov pa tudi na palec kratkih odlomkov o preosnovi ogerske gospodarske zbornice. Pisalo se je o tej preosnovi prav po časnikarsko, t. j. kar se je danes trdilo za gotovo, to se je jutri zanikalo ravno tako gotovo in toraj preklicavalo. To nas je pa ravno odvrčalo, da nismo vsih poročil nasprotja-polnih, kakor drug časniki prinašali, ter smo raje konca počakali. — Ogrski prvi minister Koloman Tizsa se ne strinja s carinsko mōro ali tako zvano varstveno carino, ktero so večinoma vse srednjeevropske države sprejele. On pravi, da si s tem le škodujejo. Pač pa mu je všeč carina, ki Evropo čuva prekomorskega blaga in prekmorskih pridelkov, s kterimi so Rusi in Amerikanci našemu kmetu tržne cene vničili, da sedaj več shajati ne more. Carinska novela med Avstrijo in Ogrsko nadaljevala se bo še v jeseni, kedar se bo že novi državni zbor sešel.

Vnanje države.

Ni še davno, kar smo pisali, da bi se Nemci radi vtikali v **angleško-ruske zadeve**, ko bi jih le ta ali pa ona država povabiti hotla. Včerajšnji telegram iz Pariza nam je to popolnoma potrdil. Ondi se bere, da je posredovanje cesarja Viljema med Angleži in Rusi gotovo, ako ga le obe državi brez ugovora in brez zadržka sprejmete. Rusija se je baje že izjavila, da je s tem zadovoljna, toda tudi Angleška mora posredovanje sprejeti brez vsakega ugovora. Iz tega je pač razvidno, da je Nemčija stopila na tisto stališče v evropskim koncertu, ki je kapelniku odločeno in na katerem je poprej Francoska stala. Kjer je bilo v prejšnjih časih treba kakega posrednika, obrnili so se na Napoleona. Kar je bil poprej Napoleon, to je sedaj cesar Viljem, oziroma za njegovim hrbtom Bismark. Morda se bo Bismarku posrečilo Angležem dokazati, da se še vse lahko po mirnem potu dovrši, vsaj za sedaj, če že za dolgo ne; kajti Angleži nekaj smodnika že slutijo, ki se bo še le tedaj vžigal, kedar se bota Anglež in Rus pokala za posest indijskega morja in Indije same. Na podlagi te slutnje Angleži tudi trdijo, da je ruska politika Angležem nasproti lažnjiva in da se v očigled tega na noben način ni nadjati dobrega in mirnega konca. Diplomatične note postale so tudi jako resne, kar je Gladstone v poslaniški kamori sam priznal; kljubu temu smo pa tudi še dandanes mnjenja, da vsaj sedaj, v najskrajnem času ne bo še vojske med Rusi in Angleži, kajti ta bo, kadar bo, velikanska, ker šlo bode obema za nadvladanje sveta. Za tak boj pa ni še noben obeh pripravljen.

Kaj bo s **pokrajinami ob Nilu** ležečimi? Angleška je spreviedla svojo nezmožnost ter se je prepričala, da bo najbolje, če reši, kar se še rešiti dá, svoje vojake namreč, ktere je jela batalijon za batalijonom iz Sudana klicati, da ondi konca ne vzamejo. Zastonj so izmetani milijoni goldinarjev, zastonj je prelitno mnogo, mnogo človeške krvi po peščenih puščavah sudanških, zastonj so vse težave, kterim so se podvrgli angleški vojaki, ki so še pri življenji ostali, Sudan bo ostal, kar je bil, zemlja brez pravega gospodarja, ako si ne bo Mahdija za tistega pripoznal. Ker se pa Anglež boji, da bi se v Sudanu ne ponavljalo grozno klanje, kedar bi Angleži odšli in bi nobene druge evropske volesile ondi ne bilo, nagovarjati so jeli Lahe, da naj na-

tako govore hočemo le reči, da je Bog pri vstvarjenji prestopil postavbo pravega (des Rechten); to večno postavbo hočemo mu nekako spet v spomin poklicati, kakor da bi jo bil pri vstvarjenji sveta in človeka prezrl.

Dalje ne more g. nasprotnik umeti, zakaj našega pesnika, o katerem sem trdil, da v svoji pesni nevedé indirektno tají pravega Boga, imenujem panteista, a ne raji ateista ali materijalista? Jaz pa odgovarjam, da zato, ker njegove pesni bolj diše po panteizmu nego po ateizmu ali materijalizmu. Ateisti namreč in materijalisti Boga tako izrečno tajijo, da še imena zanj nimajo; panteisti pa, kakor moj g. nasprotnik sam pravi, „ga ne tajijo izrečno in indirektno, temuč le indirektno, ker imajo za svojega boga tudi to, kar ni Bog“. In ravno zaradi tega sem našega pesnika bolje dolžil panteističnim zmot, ker tudi on veruje in prizná pravega Boga in vendar ga na večih krajih, a še posebno v „Človeka nikar!“ indirektno tají, ker, kar o njem govori, pelje dosledno do tajejanja pravega in do priznanja panteističnega boga, kakor panteisti boga sicer z besedo priznajo, a v svojih naukih ga tajé. Potem pa tudi menim, da zaradi pesimizma, ki kakor iz „Človeka

nikar!“ tako tudi iz drugih pesni Gregorčičevih veje, njegove zmote z večo pravico prištevam panteističnim, nego materijalističnim ali ateističnim; saj je vendar pesimizem, sosebno oni našega veka, naravno dete panteizma. Panteističnim zmot ga dolžim dalje tudi zaradi one obupljivosti, ki izvira iz tajejanja ali zmanjšanja človeške individualnosti in proste volje, kar se pri našem pesniku večkrat ponavlja; a tako naziranje o človeški individualnosti in volji je povsem sorodno panteističnemu sistemu, po katerem so posamni individui prikazni vesolnega bitja, tako da se v volji človeški ne javlja družega, nego slepa moč občno-svetovne substancije (tvarine). Slednjič so poezije našega pesnika in posebno njegovi nazori tako neločljivo spojeni z izrečno panteističnim duhom Stritarjevima, da moja sodba iz tega kar naravno sledi.

O tej priložnosti trdi moj g. nasprotnik, da se Schopenhauer navadno prištevja materijalistom, a ne panteistom. No, to pa je že malo preveč. Naj vendar še enkrat pazljivo bere moj „dvanajsti večer“, ali ni Schopenhauer pravi panteist. Jaz sicer nisem še celega Schopenhauerja v izvirniku prebral, kolikor sem ga pa bral, posnel sem iz njega pravi

panteizem. Sicer pa vprašajmo odlične strokovnjake o tem. Dr. P. Haffner v svojem delu: Grundlinien der Geschichte der Philosophie, piše: Unentwegt an den Idealismus Kant's festhaltend, stellt Schopenhauer dem rein subjektiven menschlichen Vorstellen den sich objektivirenden Willen als Realität setzendes Prinzip zur Seite An sich nur Einer, aber in Ideen sich abstufend und in Individuen sich äussernd, realisiert der Wille sich zur Welt. (Str. 1034.) Si moremo li misliti bolj izrečen panteizem? Dalje omenjeni Haffner filozofijo Schopenhauerjevo imenuje idealizem. In ta idealizem ni li panteizem? Ravno tako sodi tudi Stöckl (Geschichte der Philosophie), da Schopenhauer sloni na Kantovem idealizmu, akoprav se njegova filozofija lahko smatra kot prehodna na realizem ali materijalizem, ki dandanes prevlada. Schopenhauer sam pa je skoz in skozi panteist, kar kaže dovolj že sam naslov njegovega glavnega dela: Die Welt als Wille und Vorstellung, kjer dokazuje, da je notranje bistvo sveta in vseh stvari ena in ista večna provolja, ki se v posamnih stvarih kot v toliko prikaznih javlja. In Schopenhauer sam izrečno noče družega biti, nego

mesto njih Sudan zasedejo. Pa tudi Lahom jako malo kaže svojo kožo na Mahdijev trg naprodaj nositi in to tem manj, ker tudi z Abesinci, ki so iztočni mejaši Sudanu, niso ravno najboljši prijatelji vsled tega, ker so se polastili neke egiptovske trdnjave v pogorju Ker, kamor so šli čez leto v senco ležat. Abesinci si to smatrajo za prežanje v Abesinijo in so do Lahov silno nezaupljivi postali. Vrh tega je pa tudi še silno važno vprašanje, če bode laški narod zadovoljen, da bi se njegovi sinovi v Sudan muhe lovit pošiljali. Tretja velesila, s katero bomo morali od slej nadalje v egiptovskih homatijah računati so Francozi. Le-ti so memo Lahov in Angležev že sedaj toliko na bolj, da jih imajo povsod radi, kamor pridejo, ko pa nasproti Angleže povsod kolnejo, kjer se njihova sebičnost pokaže. Ako bi Sudanska anarhija celó v Egipt segla z vničevalno svojo roko, se bodo Francozi že za red postavili in smo prepričani, da ga bodo tudi napravili. V Sudan sam pa menda ne bodo žrjavice brskati hodili, saj so si nekoliko že v Tonkinu prste opekli, da vedó po čim je okus, in Tonkin je vendar proti Sudanu kakor raj proti peklu. Za Sudan toraj druge pomoči ne bo, kakor edino le Turčija. Tu se mora postaviti fanatizem proti fanatizmu, mohamedan mora z nožem v roki mohamedanu nasproti stati, potem še le se bo mir naredil. Tega je pa, kakor smo že večkrat opomnili, edino le Turčija zmožna. Ali ona je pa zopet tolikanj moška, da ne pojde, dokler je Gladstone ne bode prosil; ta pa, dobro vemo, da pojde rajši drva sekati, kakor pa Turku svojo slabost priznavati in tako je vsled tega vprašanja po vsem opravičeno: kaj bo s pokrajinami ob Nilu?

Naše slovstvo.

„Ave Marija!“

Podučljivo razlaganje molitve: „Češčena si Marija“.

(Za šmarnično opravilo spisal Josip Kerčon.)

Prijazen majnik, Marijin mesec, se bliža. Še eden teden in — že bomo v majniku! Mesec majnik pa je mesec upanja (aprilu ne zaupamo še veliko, ker je mnogokrat jako svojeglavno spremenljiv). Majnik je mesec veselja, ker tedaj vse zeleni in cvetó, tudi pozne rastline in cvetlice. Prijeten majnik je Marijin mesec, kje naj toraj natrgamo duhtečih „šmarnic“, ktere bi posvetili Mariji, prečisti Devici? Kje drugej, kakor v letošnjih „šmarnicah“ prečast. gosp. župnika Josipa Kerčona. Sostavil jih je, kakor pisatelj sam pové, (pisatelj ni novinec v hvali Marije Device, Božje porodnice; izdal je namreč že več knjig o slavi Marijini ali sam ali v družbi s kakim tovarišem) po najboljših virih, ki slavijo Marijo, tako n. pr. po Hattlerju, Patisu, Mayerju, vsi trije iz družbe Jezusove; potem Alojziju Schlöru, Alban Stoleu itd., toraj res po najboljših virih. Delo že zarad tega ne more biti gola prestava, ampak poraba najboljšega blaga v celoto.

„Šmarnice“ te niso razdelene v dve, tri dela, kakor navadno druge šmarnice, ampak premišljevanje je za vsaki dan celotno; izgledi so le vmes napeljani, teh zlasti je največ iz Marije-Celja, zarad kterih bi se lahko imenovala „šmarnice Marija-Celjske“ in na zadnje sklene se vsako premišljevanje z zaupljivo molitvijo, priprošnjo Mariji Materi Božji. Premišljevanja celega meseca zadevajo za „Očenašom“ najboljšo molitev, „Angeljsko pozdrav-

ljenje“, „Ave Marija“, „Češčena si Marija“. Premišljevanja so pripravna razuu majnika tudi za vsak drugi čas, ki je Mariji posvečen, n. pr. v Marijinih praznikih, v adventu itd.

Da bi o takih praznikih ne bilo treba še druge molitvene knjige seboj nositi, je na koncu pridejana sv. maša, sestavljena po latinskih mašnih bukvah, t. j. iz molitev, ktere mašnik pri vsaki sv. maši opravlja, kakor slava, vera, darovalne, obhajilne in druge; druge pa so vzete ravno iz maš preblazene Device Marije, kakor list, evangelij, molitev pred listom in predglasjem, po obhajilu i. dr. Začnó in skončá se ta sv. maša s srčnim priporočevanjem k Mariji, Materi Božji. Po mašnih sledijo še druge molitve, kakor molitve po vsaki tihi maši, ki se opravljajo sedaj po ukazu svetega očeta papeža Leona XIII., potem lavretanske litanije, kratek križev pot, kratko počestčenje presv. Rešnjega Telesa; molitev k Materi Božji za srečno zadnjo uro in za duše v vicah; toraj za vse potrebe v cerkvi. Naj bila bi toraj premišljevalna in molitvena knjižica „Ave Marija“ v rokah vseh pravih častilcev Marije Device v čast Božjo in njegove presvete Matere ter v izveličanje duš!

Naj še dostavljamo, da podoba na čelu pred-očuje tisti trenutek, ko je angelj Gabrijel izrekel nebeški pozdrav „Ave Marija“. Tisk je čeden in papir močan.

Cena pa ji je v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani v pol usnji 90 kr., vsa v usnji z barveno obrezo 1 gold., z zlato obrezo pa 1 gold. 20 kr.; po pošti je 10 kr. več za poštnino; na 12 iztisov se dobi 1 iztis za nameček.

Domače novice.

(Volitve v državni zbor) so nas prehitile. Prišle so dosti hitreje nego smo se jih nadjali. Časniki so pisali, da se bodo še le okoli 8. junija pričele. Kje je še 8. junij, volitve so pa že razpisane, kakor sledi: Kmetiške občine volijo svoje poslance v državni zbor na 28. maja t. l.; mesta in trgi na 2. junija; trgovinska in obrtniška zbornica v Ljubljani 3. junija in veliko-posestvo pa 5. junija 1885. V teku 9 dni bo vse pri kraju.

(Za častnega občana) izvolila je občina Šmarja na Dolenjskem gosp. deželnega predsednika barona Winklerja in mu je včeraj ondašnja deputacija izročila prekrasno diplomo.

(Davek) od loterije za „Narodni dom“ v Ljubljani je vis. c. kr. finančno ministerstvo na toliko znižalo, da se bode taisti le od sreček v resnici prodanih plačal, oziroma, da se od 5000 goldinarjev v to svrhu plačanih povrne odboru „Narodnega doma“ lepa svota 3690 goldinarjev in 85 krajcarjev.

(„Sokol“) prične s prvim majem telovadni tečaj za novince. O potrebnosti telovadbe ne bomo pisali, ker je vsak sam o njej do dobrega prepričan. Zadosti naj bo, če rečemo, da jo še pri vojaki potrebujejo. Kaj pa tudi lepšega na svetu kakor spreten in gibčen človek, kteremu se zdravo in čvrsto telo že od daleč vidi. Ta lepa lastnost se pa najlaglje doseže s telovadbo v mladosti. Naj bolj ugodna je pa pre-

hodna doba v mladeniška leta za krepak razvoj človeškega telesa. Naj je toraj nihče ne zamudi. Telovadnica je v veliki realki na dvorišči, telovadni čas pa v torek, četrtek in petek od 7 do 9 ure zvečer.

(Preskušnje) za učiteljsko sposobnost za ljudske šole bile so na 20. t. m. in je vspeh pri taistih sledeči: pet kandidatov dobilo je spričevala št. II., trinajst ono št. III. in trije pa spričevala št. IV. Kandidatinj je bilo devet in so dobile tri spričevala št. II., šest pa št. III. Sicer pa tukaj naše mnenje, s kterim nikakor nismo osamljeni, kar naravnost izrečemo, da so te preskušnje peto kolo pri naših ljudskih šolah. One niso za družega, kakor da z njimi učitelje mučijo in pa denar se trati; pomena pa niti najmanjšega nimajo.

(Nov brzojavni urad v Ljubljani) se bode napravil v poslopji, kjer je c. kr. pošta. Da bode zadosti prostora za oba urada, se bode nekaj še prizidalo.

(„Slavec“) oglašil se bo jutri zvečer, na 26. t. m. v prostorih čitalnične restavracije Ljubljanske. Začel bo žgoleti ob 8. uri. Kdor ga bode hotel slišati, plača, če je ud 10, če ni pa 20 kr. Slavčevo petje je spleh priljubljeno, zato mu želimo najlepšega vspeha.

(Miklavovo hišo) na Glineah pri Viči kupil je gospod Ločnikar stareji, Viški župan in jo bo Ljubljanski okolici, sedanjemu času in gostom primerno za gostilno prezidal. Na Glince je Ljubljančanom jako priljubljen sprehod.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Včeraj so bili kanonično inštalirani za župnike č. gg.: Anton Klemen za Šmartno pri Kranji; Jan. Novak za Smlednik in Anton Korbič za Rovte. Prestavljeni so č. gg.: Anton Marešič v Sostro; Jožef Zalokar v Senožeče in Jožef Močilnikar v Hrenovice.

(Duhovske spremembe v Tržaško-Koprski škofiji.) Č. g. Josip Bartl imenovan je za župnika v Jelšanah; izpraznjeno župnijo v Ospu opravljal bode č. g. Filip Vončina. Č. g. Jurij Matučič imenovan je upraviteljem župnije v Lindaru, č. g. Jernej Vitezič upravitelj v Humu, č. g. Ljudevit Vodopivec upravitelj kuracije v Pomjanu. Premeščeni so č. gg. Jernej Križaj za kaplana v Plavije, Dragotin Miklavčič v Skedenj; Ivan Mlakar v Pazin. Nastavljeni so novomašniki: č. gg. Josip Bekar v Dolino, Franc Fonda v Kosto Bono, Ivan Pipan v Lanišče, Anton Ščulac v Moščenice, Franc Sila v Oprtelj, Lovro Zarotti v Umag.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Fr. Nachtigal postal je župnik pri sv. Ožbaltu; č. g. Ivan Govedič je provizor v Šoštanj. Prestavljeni so še č. gg. kaplani: Vincenc Čepin v Šoštanj, Janez Wolf v Gornjigrad, Jožef Ilešič k sv. Petru pri Radgoni. Kaplanija v Središči ostane začasno izpraznjena.

(Sv. Birmo) bodo mil. knez in škof Lavantinski prihodnji mesec delili v Breški dekaniji in sicer: 13. majnika v Sevnici, 14. v Brežicah, 15. v Dobovi, 16. na Bizeljskem, 17. v Pišecah, 18. v Sromljah, 19. v Vidmu, 20. v Koprivnici in 21. v Rajhenbergu. Dalje bodo mil. knez in škof birmovali v Ptujski dekaniji od 4.—13. junija, v Lenartski

panteist. Odprimo li njegovo glasovito knjigo: Die beiden Grundprobleme der Ethik itd.; tu bomo videli, kako svojo etiko speljuje konečno na panteizem, kot edino resničen nauk. Kurzum, tako sklepa, das 'Ev xxi πax war zu allen Zeiten der Spott der Thoren und die endlose Meditation der Weisen. Mislím, da se Schopenhauer vendar ne misli samega sebe prištevati norcem!

Kaj še? Nič več; vse ostalo kar mi g. nasprotnik odgovarja, ali je tako ničevó in neznamenito, da se samo ob sebi obsodi, ali pa je že dovolj in čez dovolj rešeno v onem, kar sem v tem pismu na dolgo in široko razpravljal, ali pa slednjič ne zadeva stvari same.

Nič več o pesni „Človeka nikar!“ Komur je mar za resnico, naj prebere moj prvi in ta-le drugi dodatek, razjasnil sem pesen iz teksta, iz stika, z vzgledi; navedel sem v potrdilo razlago raznih kritikov in pisateljev, ki zastopajo v našem času slovstvo slovensko, med temi Stritarja, dr. Tavčarja, Levea, ki so vsi trije vredniki „Ljubljanskega Zvona“; navedel sem tudi oceno družega slovstvenega lista „Kresa“; potrdil sem dalje in opravičil svojo razlago iz „Obrambe“ pesnika samega; slednjič zavrnil

sem svojega protikritika ter razkril praznoto njegovega vgovarjanja. Res, več ne morem storiti. Kar se pa tiče slovenske duhovščine, naj si g. nasprotnik ne obeta, da ž njim stoji proti meni nje večina, in sicer celó morda izbrana inteligentniša večina. Gotovo ne. V teh treh mesecih, odkar je moja ocena prišla v javnost, došli so mi od daleč in blizu ustno in pismeno priznavajoči glasovi od vzglednih, po pobožnosti in učenosti odlikujočih se cerkvenih možakov, med kterimi ne manjka viših od mene in najviših. Vsem tem izrekam toplo zahvalo; pred vsem pa vrlim bratom v Kristusu, ki so mi iz Trebnjega na Kranjskem poslali v „Slovenca“ javno priznanje. Bog jih živi in ohrani pogumne sotrudnike, s kterimi, da si jih osebno ne poznam, me vendar veže en duh in ena želja. Vi veste, vi čutite, dragi bratje, kje nas najbolj boli, od kod žuga naši mladini, ki je edini up in zaslomba naši prihodnosti, pogubna nevihta. A bodite prepričani, da z vami misli in čuti verno slovensko razumnístvo. Da, in med temi ne le tisti, ki so ali izrečno ali posredno odobrili mojo kritiko, ampak tudi oni, ki pesnika visoko čislajo in se jim je morda moja obsodba zdela prestroga, nemila. Saj od te strani, mislim, izhaja oni

„Poziv“ nekterih častiteljev našega pesnika, priobčen v št. 54 letošnjega „Slovenca“, častiteljev, ki ne odobravajo sicer njegovih napak (kakoršne se lahko primerijo vsakemu zemljanu), pa tudi ne prezirajo izvrstne lepote njegovih poezij.*) Da, tem besedam tudi jaz z veselím srcem podpišem, ker izraženo je v njih nič več in nič manj, kar sem sam o poezijah Gregorčičevih trdil in še trdim: hvalil sem, in menda tako, da bolj nisem mogel, lepoto in dovršenost njegovih pesnij, tako, da sem mu v „dvanajstih večerih“ nekje odmenil prvo mesto za Preširnom in tudi nimam ničesa ugovarjati, ako ga hoté nekteri častiteci postaviti celó na prvo mesto med vsemi našimi pesniki; a ravno tako pokazal sem njegove napake, njegove zmote, gledé kterih sem ga pa izgovarjal, kajti errare humanum, to primeri se lahko vsakemu zemljanu.

(Dalje prih.)

*) Zastopniki „Poziva“ so z Vami, preč. g. profesor, popolno edini. Priporočajo lepoto in jezikovo dovršenost pesnij, a pege in napake z Vami vred obsojajo in obžalujejo.

dekaniji od 17.—25. junija in v Gornjo-graški dekaniji od 3.—9. avgusta.

(Podpeški požar) vničil je poleg večine gospodarskega orodja in skoraj da vse obleke tudi jedno kravo. Ljudi ni nobeden ponesrečil.

(Deset Knafjevih ustanov) po 240 gold. je spraznjenih in na Dunajski univerzi razpisanih. Prošnje za katero teh ustanov vlagajo naj se do 10. maja t. l.

(G. Franc Žepič), učitelj in vodja slov. oddelka Goriške deželne kmetijske šole, imenovan je za člana izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole v kmetijskih predmetih.

Razne reči.

— Razstava v Pešti bo znamenita tudi radi tega, ker se bodo mogle videti na nji tudi starinske znamenitosti iz pravoslavnih avstrijskih samostanov in cerkv. Tako je odločil pravoslavni patrijarh Angelič, velik prijatelj Madžarjev, ki hoče svojo prijaznost tudi s tem činom pokazati. Ta dogodek je tem znamenitejši, ker marsikteri spominek nekdanjih časov, ki se bo zdaj v Pešti zastoj videl, ni bil še nikdar pred očmi kakega razumnika, ker so pravoslavni menihi vse skrbno skrivali. Celó Šafarik, ki je obiskal vse te mostane, ni bil tako srečen, da bi videl ktere teh znamenitosti, ki bodo zdaj takorekoč v prvo zagledale beli dan.

— Tudi zasluga! Berolinski gostilničarji so s svojimi tovariši na deželi izročili vrhovnemu kuharju kneza Bismarka krasno diplomu in zlato medaljo z ozirom na njegove „nesmrtnne zasluge za nemško domovino“. Ko so bili ti Berolinski gostilničarji tako vneti za kancelerja, da so odlikovali še celó njegovega kuharja, imajo pa Elzasi in Lorenci tako malo ljubezni do njega, da je vlada morala ondi prepovedati vsako Bismarkovo slavnost, ker se je vlada bala nemirov.

— Katoliška vera v sv. deželi napreduje. Kakor se namreč od ondot poroča, ima dekliska vzgojilnica „Eccc homo“, ktero je ustanovil pokojni P. Ratisbonne in izročil nalašč za to ustanovljeni kongregaciji „sijonskih hčer“ od dne do dne večo veljavo. V to deklisko kakor tudi v deško katoliško šolo v Jeruzalemu pošiljajo svoje otroke posebno židje, katerih se v Jeruzalemu ne manjka. To je vsekako dobro znamenje, ker kaže kako se je začelo tudi med židi v Jeruzalemu daniti. Pomenljiv za nas katoličane je dalje zadnji čas tudi zato, ker se je posrečilo najti razvaline prvotne cerkve sv. Štefana in prostor, kjer je bil ta prvi mučenec kamnjan. Tudi prostor šeste postaje, kjer je stala Veronikina hiša se je najdel in prišel s prvim vred v oblast katoličanov. Farna cerkev v Jeruzalemu, ktere delo oskrbujejo požrtvovalni oo. frančiškani, bo kmalu dodelana, kakor tudi misijonska hiša v Gazi, ktero zida misijonar Gatt, ki je marsikterim bralcem znan iz „Danice“. V Jafi in Kajfi so pa francoski šolski bratje odprli katoliško ljudsko šolo in morejo že koj v začetku precej vspeha zabeležiti. Tedaj tudi v sv. deželi se kaže, da vodi Petrovo ladijo „lumen in coelo“ (luč na nebu).

Telegrami.

Petrograd, 25. aprila. Dnevni ukaz vojnega ministerstva 16. aprila določuje pomnožitev častnikov pri vseh polkih od jednega do sedem subalternih častnikov.

London, 25. aprila. „Standardu“ se iz Tirpula 20. aprila piše: Kakor se tukaj sliši, bo Rusija mnogo vojakov od Kaspiškega morja proti afganski meji napotila. „Times“ piše: V afganskem vprašanju ni nikake posebne spremembe. Upanje, da bi se mir ohranil, se je celó v diplomatskih krogih opotekati jelo.

Pariz, 25. aprila. Francoski generalni konzul dobil je ukaz od svoje vlade diplomatske razmere z egiptovsko vlado ustaviti. Ta ukaz je zbudil pri diplomatih, kakor tudi po evropskih naselbinah veliko pozornost. Nubar paša bo šel.

Kahira, 25. aprila. Havas poroča: Govori se, da so bili Lahi pri Masani tepeni.

Tuji.

23. in 24. aprila.

Pri **Malič**: Baron de Flu, c. k. polkovnik, iz Borga. — Anton Dumeau, trg. pot., iz Trsta. — E. Singer, trgovec, iz Grada. — Hugon Fruhmman in G. Hild, trg. pot., iz Grada. — Ferd. Pasemocin, vpok. stotnik, s hčerjo, z Dunaja. — J. Pollak, fabrikant, z Dunaja. — A. Wintzel, Ig. Blau, Josip Schwarz, Ig. Schwarz, Eckstein, trgovci, z Dunaja. — J. Alseher, fabrikant, iz Jägerndorfa.

Pri **Stonu**: Lemberger, Springolo, Tscheppe in Angelmo, trgovci, z Dunaja. — Julij pl. Bersa, iz Idrije. — Ana Demšar, zasebnica, iz Železnikov. — Taussig in Weinberger, trg. pot., z Dunaja. — pl. Fichtenau, grajšček, s soprogo, iz Rudolfova. — Alojz Hudovernik, agent, iz Radolice.

Pri **Južnem kolodvoru**: F. Mantl, trgovci, iz Draždan. — Franc Knez, posestnik, iz Zagreba. — Janez Grujer, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskemu caru**: Rupert Felde, postajni načelnik, iz Št. Petra. — Marija Morocutti in Antonija Klemenec, zasebnici, iz Kočevja. — Andr. Vadrnay, strojevodja, iz Budapešte. — J. Trautmann, krošnjar, iz Graden.

Umrli so:

V bolnišnici:

20. aprila. Lenka Pengov, gostija, 83 let, Marasmus senilis.

21. aprila. Jurij Pere, gostjač, 60 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 65 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	851 „ — „
Kreditne akcije	281 „ 80 „
London	126 „ 15 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 96 „
Ces. cekini	5 „ 89 „
Nemške marke	61 „ 60 „

Služba cerkovnika in orgljava, (4)

ki je lahko tudi oženjen, je na ponudbo. Dohodki so srednji. Kdor si take službe želi, naj se oglasi pri farnem oskrbništvu v Javorji, zadnja pošta Zalog.

Na umetne cvetlice,

ki se od pravih naravnih tudi za las ne ločijo, usojam si opozarjati prečast. duhovščino, da jih imam silno krasno in bogato zalogo. Pri meni dobivajo se različne ponarejene cvetlice in zelišča, natanko naravnim podobne. Vse gospode prijatelje cvetlice prijazno vabim naj se v mojem stanovanju na lastne oči prepričajo o dovršenosti tukajšnjih izdelkov. Ob enem čutim pa jako prijetno dolžnost vsem dosedanjim gospodom, ki so pri meni cvetlice za cerkev naročali, najtoplejo zahvalo izreči, združeno s prošnjo da me še nadalje počastite s svojim zaupanjem.

Z odličnim spoštovanjem

Gerti Nekrep

(7)

v Špitalskih ulicah št. 9
v I. nadstropji.

Priporočilo.

Za prihajajočo

pomladansko sezono

priporoča podpisana tvrdka svojo bogato in raznovrstno zalogo francoskega in angleškega blaga najnovejše mode, izdeluje obleko po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter jako solidno in po zmerni ceni.

S spoštovanjem

(5)

F. Casermann.

Umetne (10)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, I. nadstropje.

Izvrsten méd

(garantiran pitancee)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,
svečarji v Ljubljani.

(11)

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najbolj-sega kmetijskega in poljedel-skega orodja in strojev, posebno kr-moreznice Henrika Lanža v Mannheimu, izvrstna orala (pluge), kakor tudi druge najboljše izkušene izdelke; nadalje: Žitne snažnil-nice, vozove, sani, pluge, sesal-nice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, ognja in tatov varne kase itd.; — potem izvrstni kamniški cement in poljski ma-vec (gips); dalje železnične šine in kovanja za stavbe, — vse to po naj-nizjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (32)

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STUCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodec, bitje srea, zabas-sanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozar-jamo, da se tiste istilite Ma-rijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper pro-tin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žrcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim zna-menjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naro-čim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popo-lnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev pro-tinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bol-niku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, zvsem spoštova-njem vdani

Franc Jug,

(4) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno DORSCH olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljače, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skazenem želodec, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila s dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.